

Şair, Düşünür, Yazar Şahin Karaman'ın Bakışıyla Kişisel Gelişim, Toplumsal Etkileşim

Kurtarıcı sanır kendini bozguncu. Kırıp dökerken bile onardığını zanneder. Kendi doğruları doğrultusunda zincirsiz bir pranga ile dolaşır. Menfaati ölçüsünde içindeki sıkıntıyı tutar ve çıkar ilişkileri bitince hırçın rüzgârlarını insanın üstüne salar ve kırıp dökmeye başlar. Oysa cahilin umursamadığı bilge insan, dal çırpmadan dik durmaya çalışan koca bir çınar gibidir. Kızgın güneşi gören her canlı onun gölgesine sığınır. Rüzgâra karşı direnebilmek için ağaç bile kabuk bağlar. Köklerini derinlere sürer ve gövdesini mükemmel bir şekilde ayakta tutmayı sağlar. Neden bozguncu kırıp dökerek kabuğunu zayıflatır?

Tek başına mutlu olduklarını sananlar, ellerindekini kaybedince, terk ettikleri insanları yanlarında görmek isterler. Göremeyince de başlarına gelenlerden terk ettikleri insanları sorumlu tutar ve hırçınlaşırlar. Yumuşak huylu olmayı hiç mi hiç denemezler. Senin yumuşak huylu olman bir başkasının eksikliğini tamamlamak için değil, kendi eksikliğini tamamlaman içindir. Kötülüğe karşı direnmek, sadece dışardaki kötülüklerle karşı direnmek demek değildir. Bir de içerdeki kötülükler var. Hangileri mi? Nefsimiz, hırslarımız, önyargılarımız, bencilliğimiz, egolarımız vb. daha birçok doyumsuz isteklerimiz. Bütün bunlar yüreğimizin bir köşesinde kötülük üreten birer unsurdur. Eğer fırsat verirsek onca kötülük zamanla yüreğimizin tamamına hâkim olur.

Eski bir gecekonduyun bulunduğu bir arsaya düşünün. Eğer o arsaya yeni bir bina veya alışveriş merkezi inşa ederseniz önce çürümeye yüz tutmuş o gecekonduyu yıkmanız gerekmez mi?

Yani iyilik ve kötülüğün farkına varıp, sinemizde kötülük ağaçlarını büyütmeyelim. Mutlaka içimizde farkında olmadığımız bir akıl- duygu çatışması vardır. Çünkü aklımızdaki düşünme yeteneği ile yüreğimizdeki sınırsız

isteklerimiz çatışma halindedir. Eğer aklımızla yüreğimiz barışık değilse başka canlıların varlık sebebinin ve kutsallığının farkına asla varamayız.

Hâlbuki insanların maddi-manevi arzuları ve ihtiyaçları aynıdır. **“Kendi yaşamından daha değerli şeyi olmayanın, yaşamının da değeri yoktur”** sözü bencil insanların nasıl bir gaflet içinde olduklarının vurgusunu yapmaktadır. Böylesine paylaşımcı sözlerin yerine:

“Gemisini kurtaran kaptandır. Acırsan acınacak hale düşersin.” gibi sözler paylaşımcı olmayan, acıma duygusundan uzak bir anlayışın ürünüdür. Böyle bir anlayış kötülüklerin büyümesine neden olur. İlimizdeki ahmaklık büyür de büyür. Farklı milletlerin evlilikleri sonucu millet kavramının erozyona uğradığı bir çağda ahmak insan, hısım-akrabası olduğu insanların yaşam biçimlerine, kültürlerine ve inançlarına neden hakaret etmeye devam eder?

Bütün bunlar kendi içine kapalı şovenist bir kültürle beslenmenin sonuçlarıdır. Kötülük tohumları ile beslenen bir insanın yaşam biçimine şiddet girer. Ayırıştırma, karıştırma girer. Kısacası onun için en kurtarıcı araç kaba kuvvet ve imha edici silahlardır. Oysa iyilik tohumları ile beslenen bir insanın dünyasında merhamet vardır, şefkat vardır, paylaşım vardır. Dolayısıyla onun aracı da insana yaşam şevki veren güzel bir dil; ya da o dilin arkasındaki iyilik pınarını insanların yüreklerine döken güzel duyguları vardır. Öyle insanlar vardır ki kendi şablonlarına uymayanlar için adeta öfke kusarlar. Kültür düzeyi yüksek olan insanlar ise:

“Her kim bir insanı öldürürse, bütün insanlığı öldürmüş sayılır.” gibi sözleri kendisine ilke edinir.

Örneğin, Hacı Bektaş-1 Veli'nin **“İncinsen de incitme!”** ya da,

Hz. İsa'nın, **“Yalnız sizi sevenleri severseniz ne ödülünüz olur! Günahkârlar da kendilerini sevenleri severler”** sözü gibi. Sanırım hangi sözün hangi aracın ürünü olduğunun farkına vardınız! Bir yandan bazı ortamlarda;

“El ele tutuşmak geleneklerimize aykırı” diyeceksiniz, diğer yandan sabilere tacizde bulunanları savunacaksınız. Toplumsal ortamlarda bile savunmasız bir insanı gözler önünde zalimce katledeceksiniz. Siz bu çelişkilere hangi pencereden bakarsınız? İnsaf ve merhamet duygusuyla mı, yoksa her türlü insani duygudan uzak intikam duygusuyla mı? Hangi gözle bakarsanız, siz osunuzdur. Eğer gömleğinizin ilk düğmesini yanlış iliklerseniz diğerlerinin de yanlış ilikleneceğini bilin! Yanlış iliklenen o ilk düğmeyi iliğinden çıkartmayı gurur meselesi yapmadan, söküp yeniden iliklemeye başlarsanız, bunun ödülünü mutlaka alırsınız.

Sunu unutmayalım ki, her son yeni bir başlangıçtır. Sana seni veren senden ne alırsa aldığı daha da mükemmel bir şekilde tekrar geri verir. Hayatta hiçbir şeye doymaz, hiçbir şeye kanmazsan, kimseye yüreğin burkulmaz, kimsenin acısına yanmazsan, acılar yaşayıp gaflet uykusundan uyanmazsan, gözpınarlarından biriktirdiğin gözyaşların an gelir bendini yıkar. Ve o pınarın önüne koyduğun taşlar eriyip onca yoğunluğa engel olamaz hale gelir. Bazı insanların iyi niyet duygusuyla yaptıkları eylemleri olumsuz gibi değerlendirmek, sevgisizliği ifade eder. Kötü davranışları doğru gibi göstermek ise aşırı sevgiyi ifade eder. O da kötülük değirmenine su taşımaktan başka bir şey değildir. İnsanları sürekli geçmişleriyle tartmayın. Yüreğinize ağırlık yapan ön yargıları söküp atın. Dünü düne, bugünü bugüne göre kıyaslayın. Yani çağa ve zamana göre. Aksi takdirde böylesi tutum ve davranışlar toplumun sosyal yaşamını zedeler. Kaynaşma yerine, kopuşlara neden olur. Başkalarına kapattığımız kapılar kadar kendimize de kapı kapattığımızı unutmayalım! Şunu iyi bilmeliyiz ki, verdiklerimiz kumbaramızda biriktirdiklerimiz gibidir. Ne

kadar verirsek o kadarını günün birinde mutlaka geri alırız. Duygu pınarımızın önündeki taşları kaldıralım.

Bırakın aksin o temiz ve berrak duygular!

Bırakın çözülsün dilimizden sevgi dolu vurgular!

Bırakın başkaları için de aksın gözyaşlarımız!

Ve bırakın dökülsün sinemizi ağırlaştıran taşlarımız...

Not: Bu yazı, Ali Rıza Malkoç, Gülnar Yayınları, 1. Baskı, Ankara, Nisan 2022'de yayınlanan “**Ve İnsan Uyanınca**” adlı kitabın 110-114 sayfasından alıntıdır.